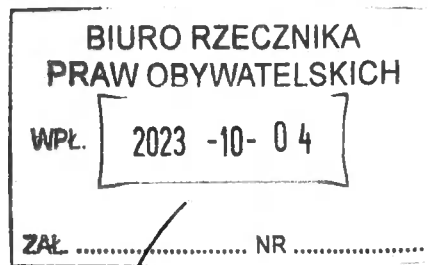

ZASTĘPCA
DYREKTORA GENERALNEGO
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ

RPW/86192/2023 P
Data: 2023-10-04

BDG.070.65.2023.KS

Warszawa, dnia 29 września 2023 r.

Pan
Wojciech Brzozowski
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00 – 090 Warszawa

Szanowny Panie Rzeczniku

W nawiązaniu do pisma o sygn. IX.517.587.2023.AP z dnia 15 września 2023 r. dotyczącego postępowania z korespondencją prywatną poleconą kierowaną do osób pozbawionych wolności uprzejmie informuję, że z uwagą zapoznałem się z przedstawioną przez Pana argumentacją.

Odnosząc się do wskazanej powyżej kwestii należy podkreślić, że zgodnie z art. 8a Kodeksu karnego wykonawczego korespondencja skazanego pozbawionego wolności podlega cenzurze i nadzorowi, chyba że ustawa stanowi inaczej. Do wyjątków od tej zasady zaliczono korespondencję skazanego pozbawionego wolności prowadzoną z obrońcą lub pełnomocnikiem będącym adwokatem lub radcą prawnym czy prowadzoną z organami ścigania, wymiaru sprawiedliwości i innymi organami państwowymi, organami samorządu terytorialnego, Rzecznikiem Praw Obywatelskich, Rzecznikiem Praw Dziecka, organami powołanymi na podstawie ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych dotyczących ochrony praw człowieka oraz przedstawicielem niebędącym adwokatem ani radcą prawnym, który został zaakceptowany przez Przewodniczącego Izby Europejskiego Trybunału Praw Człowieka do reprezentowania skazanego przed tym Trybunałem.

Szczegółowe przepisy dotyczące cenzurowania korespondencji kierowanej do osób pozbawionych wolności odnaleźć można w art. 90 pkt 8, art. 91 pkt 10 i art. 92 pkt 13 Kodeksu karnego wykonawczego, które stanowią, że korespondencja skazanych zakwalifikowanych do odbywania kary pozbawienia wolności w warunkach zakładu karnego typu zamkniętego podlega cenzurze, natomiast korespondencja skazanych zakwalifikowanych do odbywania kary w warunkach zakładu karnego typu półotwartego i otwartego może podlegać cenzurze.

W postępowaniu z korespondencją kierowaną do osób pozbawionych wolności należy uwzględniać zarówno przepisy rangi ustawowej, jak i przepisy wykonawcze. Organizacja przyjmowania korespondencji została szczegółowo opisana w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2022 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności, gdzie wskazano że korespondencję adresowaną do skazanego doręcza mu wyznaczony funkcjonariusz lub pracownik. Zaznaczono przy tym

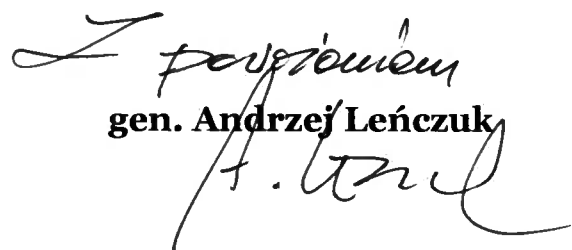
wyraźnie, że jeżeli korespondencja kierowana do skazanego podlega cenzurze lub nadzorowi, doręcza się ją po dokonaniu tych czynności (§ 19 ust 1 i 2 ww. rozporządzenia).

Powyższe w mojej ocenie wyklucza proponowany przez Pana tryb postępowania polegający na doręczeniu korespondencji (taki bowiem skutek wynikałby z pokwitowania odbioru zamkniętej przesyłki polecanej) przed dokonaniem czynności związanych z cenzurą i nadzorem.

Zauważyć należy również, że wykonywanie orzeczeń w postępowaniu karnym, w postępowaniu w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe i w postępowaniu w sprawach o wykroczenia oraz kar porządkowych i środków przymusu skutkujących pozbawienie wolności odbywa się według przepisów Kodeksu karnego wykonawczego. Oznacza to, że przepisy tej ustawy mają pierwszeństwo jako *lex specialis* w przypadku stwierdzenia rozbieżności pomiędzy równorzędnymi aktami prawnymi.

Ustawa z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz.U. z 2023 r. poz. 1640) określa zasady wykonywania działalności gospodarczej polegającej na świadczeniu usług pocztowych w obrocie krajowym lub zagranicznym, przy czym nie uwzględnia ona specyfiki wykonywania kary pozbawienia wolności (ustawodawca w sposób zupełnie różny traktuje na przykład dostęp do informacji przekazywanych w przesyłkach pocztowych – *vide* tajemnica pocztowa określona w art. 41 Prawa pocztowego i przepisy regulujące cenzurę korespondencji osób pozbawionych wolności). Oznacza to, że w pierwszej kolejności w odniesieniu do osób pozbawionych wolności zastosowanie znajdują przepisy Kodeksu karnego wykonawczego i aktów wykonawczych, które jak wyżej wskazano, jednoznacznie przewidują doręczenie korespondencji po dokonaniu czynności związanych z cenzurą i nadzorem.

Pragnę przy tym zauważyć, że w ramach Służby Więziennej funkcjonują przepisy prawne, które zabezpieczają interesy osadzonych związane z doręceniem korespondencji w formie nienaruszonej przez operatora pocztowego. Funkcjonariusze i pracownicy formacji wykonujący zadania związane z obiegiem korespondencji – zgodnie z treścią *Zarządzenia nr 35 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 15 lipca 2016 roku w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt oraz instrukcji o organizacji i zakresie działania archiwum zakładowego w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej* – mają obowiązek sprawdzenia stanu przesyłek wpływających do jednostki. W trakcie odbioru przesyłek dostarczonych w kopertach lub paczkach, pracownicy sekretariatu lub kancelarii sprawdzają stan opakowania, a w razie stwierdzenia uszkodzenia przesyłki w stopniu, który umożliwił osobom trzecim ingerencję w zawartość przesyłki, sporządzają w obecności dostarczającego adnotację na kopercie lub opakowaniu oraz na potwierdzeniu odbioru. Powyższe stanowić może podstawę do dochodzenia roszczeń związanych z nieprawidłową realizacją usług pocztowych przez podmioty posiadające w sprawie interes prawny.

gen. Andrzej Leńczuk

Wykonano w 2-ch egz.:

1. adresat
2. aa.